

Stipendier

Nämnamn publicerar ibland artiklar som har sitt ursprung i att författarna, ofta yrkesverksamma matematiklärare, har genomfört ett undersökande arbete med stöd av medel från en stipendiefond. Här berättar vi om några stipendier vars syfte är att på olika sätt stödja utveckling av matematikundervisning.

ett stipendium är ett ekonomiskt bidrag för studier och forskning. Ofta är ett stipendium tidsbegränsat och framåtsyftande och kan ge ekonomisk möjlighet till studieresor eller anskaffande av studiematerial. Kapitalet som har reserverats för ett bestämt syfte förvaltas i en fond eller genom en stiftelse. Stipendiater får inte utföra något arbete åt stipendiagivaren – då blir det fråga om lön.

Vissa stipendier söker man själv inför ett projekt man vill arbeta med. Stipendiagivarna har olika kriterier för vad som kan sökas och hur ansökan ska formuleras. *Guðrun Malmer stiftelse*, *Maria Ingelman Sahléns minnesfond för matematiskt lärande* och *Bengt Johanssons stipendium* hör till denna kategori. I andra fall kan ett stipendium ses som en sorts belöning som ges i efterhand och kan i många fall jämföras med ett pris. I dessa fall utses stipendiater genom ett nomineringsförfarande. *GE-stipendiet* och *Peder Claesson minnesfond för glädje i matematik* är sådana exempel.

Guðrun Malmer stiftelse

Guðrun Malmer arbetade som folkskollärare, senare speciallärare och även som rektor. Hon var läromedelsförfattare och en framstående debattör i frågor om matematikundervisning och didaktik. Guðrun förespråkade att lärare ska utgå från elevernas upplevelser och erfarenheter och låta dem diskutera och reflektera kring begrepp och metoder i matematiken för att skaffa sig en djupare förståelse. Hon menade att matematik är ett språk som man måste lära sig att förstå och hantera.

Guðrun utsågs till Hedersdoktor vid Göteborgs universitet 1999 och vid Malmö universitet 2013. Hon gick bort i december 2019 vid en ålder av 99 år.

År 1986 donerade Guðrun medel för att bygga upp en stiftelse som sedan starten har delat ut ett drygt hundratal stipendier till olika projekt. De har alla syftat till att främja klassrumsnära forskning och utvecklingsarbete om undervisning och lärande i matematik inom såväl förskola, skola som vuxenutbildning. I första hand prioriterar stiftelsen projekt som försöker stimulera elevcentrerat arbetssätt där andra forskaranslag inte kan fås. Verksamma inom förskola, grundskola, gymnasium och/eller vuxenutbildning som vill bedriva forskningsbaserade projekt som bidrar till matematikundervisningens utveckling kan söka stipendium ur stiftelsen. Stipendiesumman är från och med 2017 bestämd till 50 000 kronor/projekt och ansökan ska göras senast 1 november.

Läs mer på stiftelsens webbsida, sök på 'Guðrun Malmer stiftelse'.

Maria Ingelman Sahléns minnesfond för matematiskt lärande

Maria Ingelman Sahlén föddes 1988 i Danderyd där hon växte upp. 2008 påbörjade hon sina studier vid Uppsala universitet och läste lärarprogrammet med inriktning matematik och fysik för gymnasiet. Hon kom att arbeta både som engagerad lärare och med utveckling av digitala matematikläromedel på ett mjukvaruföretag.

När Maria var 19 år upptäcktes att hon hade ett mindre hjärtfel. Tack vare en pacemaker kunde hon leva som vanligt, utan symptom. Den 13 oktober 2017 drabbades hon dock av ett plötsligt och oväntat hjärtstopp och trots att hon fick den bästa tänkbara vård dog hon den 17 oktober på Nya Karolinska sjukhuset. Maria hade som 18-åring anmält sig till donationsregistret och hennes organ gav åtta människor en nystart i livet.

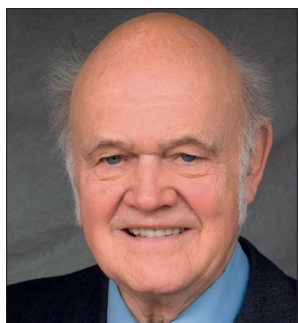
Syftet med Maria Ingelman Sahléns minnesfond för matematiskt lärande är att på olika sätt främja matematikstudier och matematikundervisning. Bidrag delas ut till lärare som vill förbättra matematikundervisningen i skolan. Varje år på Marias födelsedag den 19 januari, med start 2020, delar fonden ut stipendier, maximalt 50 000 kronor/projekt. Ansökan görs på hösten .

Läs mer www.mariasfond.org

Peder Claessons minnesfond för glädje i matematik

Den allra första matematikbiennalen ägde rum i Stockholm 1980 på initiativ av Peder Claesson som var skolkonsulent i matematik vid dåvarande Skolöverstyrelsen. Drygt 1200 deltagare samlades till biennalen som hade temat *Matematik – ett glädjeämne*. Peder var under hela sitt yrkesliv djupt engagerad i att utveckla matematikundervisningen i Sverige och var utöver Primus Motor under de första biennialerna även den förste ordföranden för Sveriges Matematiklärarförening, SMaL, när den bildades 1994. Sin hemmabas hade han på Institutionen för matematikundervisning vid Linköpings universitet.

När Peder avled i början av 2022 upprättade familjen en minnesfond med namnet *Peder Claessons minnesfond för glädje i matematik*. Tanken är att i samband med kommande biennaler dela ut stipendier till en eller flera personer som har utmärkt sig genom att på olika sätt skapa just glädje i matematik. Det kan vara i klassrummet, inom forskning, i samarbete med lärarkollegor – eller på andra sätt. Den första utdelningen skedde på Matematikbiennalen 2024 i Örebro. Stipendiaterna utses av en jury som bjuder in intresserade att nominera lämpliga kandidater och att sätta ljuset på personer och initiativ som förtjänar uppmärksamhet och beröm.

Mer information kommer under 2025 i Nämnaren.
Kontaktperson är Jonas Claesson
jonas.claesson@hotmail.com

Bengt Johanssons stipendium

För att hedra minnet av NCM:s förra föreståndare Bengt Johansson har Frida utbildning tillsammans med NCM instiftat ett stipendium som kommer att ges till utvecklingsarbeten i hans anda. Ett arbetslag, en skola eller en mindre grupp skolor kommer att kunna söka detta stipendium för insatser som befrämjar matematikundervisningen. Stipendiet kommer att delas ut vartannat år i samband med Matematikbiennalen, med start 2026

Information om stipendiet och hur ansökan går till kommer på ncm.gu.se och i Nämnaren våren 2025.

Göran Emanuelsson-stipendiet (GE)

För att stimulera till fler och bättre examensarbeten med inriktning mot lärande och undervisning i matematik har NCM instiftat ett årligt stipendium i Göran Emanuelssons namn för bästa examensarbete vid landets lärarutbildningar.

Göran Emanuelsson är lärarutbildaren som bland mycket annat grundade Nämnaren 1974. I tidskriften skulle det finnas texter med olika didaktiskt djup, från inslag om idéer och lärares arbete till lärarutbildning, men också inslag av för fältet relevant forskning. Att diskutera matematikundervisningen var viktigt för Göran. En grundläggande inriktning var att ge lärare självförtroende att våga tro på sina elever, prova nya idéer och omsätta kunskaper i egen praktik. Som en följd av detta är det naturligt att uppmärksamma intressanta examensarbeten som även kan ge redan etablerade matematiklärare nya infallsvinklar på sin undervisning.

Lärarutbildare som har handlett eller examinerat ett exceptionellt bra examensarbete om undervisning och lärande i matematik kan nominera arbeten. Nomineringar skickas in senast 1 augusti. Stipendiet delas sedan ut vid den årliga konferensen för lärarutbildare i matematik, LUMA, där stipendiaterna också förväntas presentera sina arbeten. Sammanfattande artiklar kan komma att publiceras i Nämnaren. Stipendiet ger möjlighet att delta i påföljande Matematikbiennial med konferensavgift inklusive omkostnader upp till 5000 kr betalda.

Läs mer på ncm.gu.se/goranemanuelsson

Mikael Passares stipendium – nominera din elev

Mikael Passare (1959–2011) var professor i matematik vid Stockholms universitet. Han hade ett stort intresse för matematikundervisning på alla nivåer och var den som tog initiativ till Kängurutävlingen i Sverige. Mikael Passares minnesfond har instiftat ett stipendium för att uppmärksamma elevens matematikprestationer. I samband med Kängurutävlingen kommer årligen en elev i tävlingsklasserna Ecolier, Benjamin, Cadet och Junior att belönas med 1000 kr.

Det är lärare som nominerar elever, så om du som lärare har en elev som du tror skulle kunna komma i fråga för stipendiet kan du nominera denna. I nomineringen ska det finnas en motivering till varför just denna elev är värd att speciellt uppmärksammas. Det kan vara en ovanligt god prestation i tävlingen, oväntat bra resultat i relation till tidigare prestationer eller annat hos eleven som är värt att speciellt uppmärksamma. För att kunna nomineras måste eleven ha genomfört tävlingen på korrekt sätt. Det är motiveringen som kommer att ligga till grund för juryns beslut.

Läs mer på ncm.gu.se/mikaelpassare